

TEATER. Rahvusooper Estonia koguperetükk «Mees La Manchast» on kui hea sõnumi kuulutus karnevalikastmes.

Suure publikumenu jahil

ARVUSTUS

REIN VEIDEMANN
TLÜ professor /
Postimees

Mitch Leigh «Mees La Manchast»

Tekst Dale Wassermann
(tõlge Peeter Volkonski)

Lavastaja Neeme Kuningas
Dirigent Jüri Alperden

Kunstnikud Ott Evestus,
Grete «Stitch» Laus, Palle Palmé
(valgustus)

Osades: René Soom või Priit Volmer (Cervantes / don Quijote), Tõnu Kark või Ago Anderson (Sancho Panza), Hanna-Liina Vösa või Kelli Uustani (Aldonza), Märt Jakobson, Mart Laur, Olari Viikholm, Kadri Klipper, Kristina Vähi, Aleksander Arder, Oliver Kuusik, Andres Köster jt

Esietendus 22. märtsil rahvusooperis Estonia

Sellele, et midagi erilist on sündimas ja et teater võib alata enne garderoobinigi jõudmist, lausa tänavalt, osutas neljapäeva õhtul rahvusooper Estonia ukse ees lahti keritud punane vaip. Ilmselt põhjusega, sest nelikümmend üks aas-

Grete «Stitch» Lausi, Päike Paimle (vaigustus)

Osades: René Soom või Priit Volmer (Cervantes / don Quijote), Tõnu Kark või Ago Anderson (Sancho Panza), Hanna-Liina Vösa või Kelli Uustani (Aldonza), Märt Jakobson, Mart Laur, Olari Viikholm, Kadri Kipper, Kristina Vähi, Aleksander Arder, Oliver Kuusik, Andres Köster jt

Esietendus 22. märtsil rahvusooperis Estonia

Sellele, et midagi erilist on sündimas ja et teater võib alata enne garderoobinigi jõudmist, lausa tänavalt, osutas neljapäeva õhtul rahvusooper Estonia ukse ees lahti keritud punane vaip. Ilmselt põhjusega, sest nelikümmend üks aastat on möödas ajast, kui Estonias viimati Sulev Nõmmiku käe all Mitch Leigh' «Mees La Manchast» lavastati.

Aastatel 1971–1977 üle saja korra mängitud muusikal on vanema põlvkonna mällu jätanud Georg Otsa Cervantese / don Quijote ja Helgi Sallo Aldonza/Dulcinea unustamatud rollid. Äsja ilmunud ülevaate teoses «Eesti teater» tõdebki selle autor Jaak Rähesoo, et toonase lavastuse õnnestumise taga olid Georg Otsa, Helgi Sallo ja Endel Pärna (Sancho Panza) rollisooritused. Otsa lauldud «Töötus» jääbki vist ületamatuks.

Lavapilt lööb pahviks

Ambitsiooni korrata kunagist publikumenu oli uue lavastuse puhul tunda juba võimsast eelreklamist, intervjuudest lavastaja Neeme Kuninga, peaosatäitjate ja kunstnikega. Lavastaja ja kunstnike taotlusi võib leida ka tuuleveski tiibadega kaunistatud eesti-ingli-

«Mees La Manchast» jõudis pärast 41-aastast pausi taas Estonia lavale.

FOTO: MIHKEL MARIPUU

se-vene-keelses luksuslikus kavaraamatus äratrükitud usulustest. Teatri uhkest panustamisest uuslavastusse kõneleb kaks koosseisu ja muusikali põhimeloodiaid tutvustava eelmängu järel avanev lavapilt.

Dekoratiivsuse ja fantaasiarikkusega lööb see pahviks. Grete «Stitch» Lausi grotesksed kostüümid (juba algul vanglastseenis!) ja Ott Evestuse ning lavastaja enda kujundus (suured peeglid, tõusev tasapind, kust saabuvad Tuuleveski, Peeglite Rüütel ja kuhu tõusevad etenduse finaalis don Quijote ja Sancho Panza) meenutab korraga Alice'i Imedemaad ja Buratino keldriukse tagust muinasjututegelikkust.

Pean nõustuma etenduse vaheajal kõrva jäänud repliikidega, et karnevalilik (pungilik!) visuaalsus kipub segama või lausa lämmatama mängu. Tä-

helepanu koondub näiteks selle mõistatamisele, miks Kurva Kuju Rüütli hobune ühendab endas üksisarve ja veduri pörkeraua, mida tähendab Sancho kilbile maalitud sissesõitu keelav liiklusmärk, kas veski tiibade konstruktsioonis on vihje hinduismi mitmekäelisele jumalale Šivale, kes nii hävitab kui taasloob jne?

Läheneb karnevalile

Lavastaja selgitab, et mängukeskkond järgib seda tegelikust, mida näeb don Quijote. Jah, tõesti, ta näeb kõrtsmikis ja tema naises kuningat ja kuningannat, teenijannas Aldonzas Madonnat jne – see tegelikkus võib tõesti olla unenäoline. Aga selle lavastusega pakutav unenägu läheneb karnevalile. Ja vähemalt minu jaoks tekib siin vastuolu don Quijote evangeeliumi, tae-

vasse viiva (sellega etendus lõpeb!) hea sõnumi ja pigem laste näärripidu meenutava lavapildi vahel.

Muidugi võib öelda, et nii ongi see mõeldud, sest taotlus paistab olevat n-ö kogupere-tükk. Taotluseks on kõnetada visuaalsust eelistavat uut põlvkonda. Ja tekstist ju ilmneb ka, et kõige selle on lavastanud draamakirjanik ja näitleja Cervantes ning miks ta ei võiks siis lavastada don Quijote seiklusi karnevalilikus kastmes?

Olgu, võtkem seda kui üht võimalust. Ometigi, kuna ainsana selles tükis näeme kõrtsilibu Aldonza «ümberkasvamist» Dulcinea, siis võiks ka tema kostüümivahetus ingellikuse suunas toimuda juba varem kui don Quijote surmastseenis.

Peatun muusikali välisel kujul nii pikalt sellepärast, et see domineeribki lavastuses. Män-

guliselt üllatab René Soom Cervantese / don Quijotena – näitlev kõrgklassilaulja on ju haruldus. Tema kõrgstiilis tiraadid ja nägemused ei mõju üldse naeruväärselt, nagu see mängukaaslastele peab tunduma. Idealist, mitte hull!

Hanna-Liina Vösa Aldonza/Dulcinea rollis on vaba ja vee-nev, mis professionaalse muusikalilaulja puhul on ootuspärane. Sancho Panza ülesandeks on naerutada publikut. Ja seda juba Tõnu Kark oskab n-ö täie raha eest.

Muidugi oli veel esietendusele omast rabadust, üksteise repliikidesse «sissesõitmist», venitatust, aga kogumulje oli soe ja südamlük. Ja need laulud, need laulud! Nii mõnigi neist lõppes «Braavo!»-hüüdega. Ja etenduse lõpus plaksutati püsti seistes. Mnjah! Publik on iga-tahes peos.